

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 340/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. júna 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. O. M., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a jej uznesením č. k. XV/2 Gn 256/13/1000-14 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. O. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. marca 2014 doručená sťažnosť JUDr. O. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) a jej uznesením č. k. XV/2 Gn 256/13/1000-14 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol oznamovateľom vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa, ako aj prečinu nátlaku v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), ktorých sa mal dopustiť sudca Okresného súdu Stará Ľubovňa (ďalej len „okresný súd“) v súvislosti s jeho postupom v trestnom súdnom konaní, v ktorom je sťažovateľ obžalovaný. O sťažovateľovom oznámení rozhodol prokurátor generálnej prokuratúry uznesením č. k. XV/2 Gn 256/13/1000-12 z 21. januára 2014 tak, že ho odmietol. V odôvodnení uznesenia prokurátor generálnej prokuratúry uviedol, že samotná nespokojnosť a nesúhlas oznamovateľa, ako i prípadné nesprávne uvedenie ustanovenia zákona nemôže zakladať znaky skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa ani iného trestného činu, prípadne iného protiprávneho konania. Ďalej prokurátor generálnej prokuratúry v odôvodnení uznesenia uviedol, že orgány činné v trestnom konaní nie sú oprávnené, a to ani na základe podaného trestného oznámenia preskúmavať postup súdu a hodnotiť dôkazy vykonané v rámci trestného alebo civilného konania na súde a preskúmavať zákonnosť napadnutých rozhodnutí súdu, prípadne im predchádzajúcich konaní z hľadiska ich obsahovej a vecnej stránky. Proti tomuto uzneseniu prokurátora generálnej prokuratúry podal sťažovateľ v zmysle zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) sťažnosť, v ktorej o. i. namietal, že prokurátor generálnej prokuratúry sa nevysporiadal so všetkými skutočnosťami, na ktoré sťažovateľ poukázal. O sťažnosti rozhodol generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) a napadnutým uznesením sťažnosť ako nedôvodnú zamietol. Generálny prokurátor v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že sťažovateľ v sťažnosti neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali správnosť a dôvodnosť sťažnosťou napadnutého rozhodnutia prokurátora generálnej prokuratúry. Generálny prokurátor sa v plnom rozsahu stotožnil s postupom prokurátora generálnej prokuratúry, jeho rozhodnutie vyhodnotil ako zákonné a dôvodné, keďže z trestného oznámenia neboli zistené podmienky na začatie trestného stíhania. Konaním sudcu okresného súdu podľa generálneho prokurátora neboli naplnené znaky skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa a ani iného protiprávneho konania. Podľa generálneho prokurátora rozhodnutie prokurátora generálnej prokuratúry

obsahovalo dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto nemožno označiť za svojvoľné a zjavne neodôvodnené. V závere generálny prokurátor v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že orgány činné v trestnom konaní nie sú oprávnené, a to ani na základe podaného trestného oznámenia, preskúmať postup a rozhodnutia súdov, pretože by to znamenalo neprípustný zásah do sudcovskej nezávislosti. Orgány činné v trestnom konaní sú podľa generálneho prokurátora oprávnené výlučne skúmať, či konaním označeného sudcu nebola naplnená skutková podstata niektorého trestného činu.

3. Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu uviedol, že generálna prokuratúra oznámenie sťažovateľa odmietla bez akéhokoľvek vysporiadania sa s objektívnymi dôkazmi. Podľa sťažovateľa konanie sudcu okresného súdu napĺňa znaky sťažovateľom oznámených trestných činov a malo dôjsť k začatiu trestného stíhania vo veci. Tvrdenie generálnej prokuratúry, že v prípade oznámenia išlo o postup sudcu, ktorý nesmú orgány činné v trestnom konaní preskúmať, je podľa názoru sťažovateľa svojvoľné. Podľa sťažovateľa neobstojí ani účelové tvrdenie generálnej prokuratúry, že každé konanie, ktorého sa sudca dopustí, je takým konaním, ktoré orgány činné v trestnom konaní nesmú preskúmať. Postup generálnej prokuratúry pri rozhodovaní veci bol podľa sťažovateľa svojvoľný a arbitrárny. Pri svojvoľnosti sťažovateľ poukázal na uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 264/05 z 29. septembra 2005 a tvrdí, že generálna prokuratúra sa natoľko odchyľila od ustanovení Trestného poriadku, že poprela jeho účel a význam. Arbitrárnosť napadnutého uznesenia spočíva podľa názoru sťažovateľa v tom, že generálny prokurátor svoj právny názor nezdôvodnil zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy, resp. ho zdôvodnil v rozpore so zákonom, pričom sťažovateľ poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 154/05 z 28. februára 2006.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že jeho základné právo garantované čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a právo garantované čl. 6 ods. 1 dohovoru boli postupom a napadnutým uznesením generálnej prokuratúry porušené, zrušil napadnuté uznesenie a prikázal, aby generálna prokuratúra vo veci opätovne konala a rozhodla, priznal sťažovateľovi finančné zadost'učinenie v sume 20 000 eur a uložil generálnej prokuratúre uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa [čl. 46](#) ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. medzi mnohými napr. I. ÚS 110/02, II. ÚS 60/08, II. ÚS 165/2011, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 92/04).

III.

7. Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva garantovaného čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a práva garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a napadnutým uznesením generálnej prokuratúry, ktorým ako nedôvodnú zamietla jeho sťažnosť voči uzneseniu prokurátora generálnej prokuratúry o odmietnutí trestného oznámenia podaného sťažovateľom.

8. V úvode ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou zdôrazňuje, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich

právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

9. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že generálna prokuratúra reagovala na podané trestné oznámenie sťažovateľa v rámci postupu pred začatím trestného stíhania upraveného Trestným poriadkom (§ 196 až § 198 Trestného poriadku) zákonným spôsobom, a teda riadne plnila svoje povinnosti vyplývajúce z uvedených zákonných noriem, pričom vydala rozhodnutia (vrátane napadnutého uznesenia), ktoré spĺňajú náležitosti predpokladané Trestným poriadkom, v ktorých vyjadrila odôvodnený právny názor na zistený skutkový stav. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a postup generálnej prokuratúry a právne závery ňou vyslovené v napadnutom uznesení je nutné považovať za výraz autonómneho prokurátorského rozhodovania, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať.

10. Ďalej ústavný súd pripomína, že v rámci svojej judikatúry už uviedol, že právo fyzickej osoby na začatie trestného konania voči označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (porov. II. ÚS 42/00, II. ÚS 398/09, III. ÚS 233/2010, IV. ÚS 423/09). Ústavný súd tiež vyslovil, že súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je ani právo jednotlivca, aby na základe jeho trestného oznámenia bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu voči označeným osobám. Takéto základné právo nie je upravené ani v ústave, ani v Trestnom poriadku (porov. I. ÚS 126/06, II. ÚS 526/2013, III. ÚS 16/06, IV. ÚS 17/09). Inak

povedané, právo na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je možné vykladať tak, že by garantovalo úspech v konaní či zaručovalo právo na rozhodnutie (tu rozhodnutie generálneho prokurátora), ktoré zodpovedá predstavám sťažovateľa.

11. Ani z čl. 6 dohovoru (pokiaľ je jeho aplikovateľnosť založená na trestnom oznámení voči tretej osobe) nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní [porov. *Dziedzic v. Poľsko*, č. 50428/99, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 25. 11. 2003, bod 6; *Helmers v. Švédsko*, č. 11826/85, rozsudok ESLP z 29. 10. 1991, bod 29; *Kusmierek v. Poľsko*, č. 10675/02, rozsudok ESLP z 21. 9. 2004, bod 48].

12. Právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby alebo na podanie obžaloby voči nej na súde prokurátorom nemožno považovať za súčasť základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani za súčasť práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto k porušeniu týchto práv postupom a napadnutým uznesením generálnej prokuratúry nemohlo dôjsť.

13. Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

14. K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy ústavný súd uvádza, že jeho aplikácia sa v individuálnych sťažnostiach v zásade viaže na porušenie individuálne určeného základného práva alebo slobody sťažovateľa, a preto požiadavka na vyslovenie porušenia čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy bez vzťahu ku konkrétnemu základnému právu alebo slobode sťažovateľa je zjavne neopodstatnená (porov. I. ÚS 34/96, II. ÚS 85/01, II. ÚS 167/04, z novšej judikatúry I. ÚS 509/2012, III. ÚS 87/2011, IV. ÚS 281/2012).

15. Pretože ústavný súd nevyslovil porušenie sťažovateľom označených práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, prípadne podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a napadnutým uznesením generálnej prokuratúry, neprichádzalo do úvahy ani vyslovenie porušenia čl. 12

ods. 1 a 2 ústavy. Z toho dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť aj v tejto časti v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľa v nej uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júna 2014